

Kontroll av stadens återvinningsstationer 2012

Bakgrund

Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI) driver idag 260 återvinningsstationer i Stockholms stad. Ägare av FTI är de fyra materialbolagen Plastkretsen, Metallkretsen, Returkartong och Pressretur. Svensk Glasåtervinning och FTI samarbetar via avtal. Stationerna är, enligt FTI, endast avsedda för förpackningar och tidningar från hushåll. Miljöförvaltningen har tillsynsansvaret över återvinningsstationerna och FTI betalar en fast årlig avgift.

I förordningen (2006:1273) om producentansvar för förpackningar ska ett insamlingssystem anses som lämpligt om det är lättillgängligt, underlättar för den som innehar förpackningsavfall att lämna ifrån sig detta och i övrigt ge god service åt dem som skall lämna förpackningsavfall till systemet.

Enligt 26 kapitel 19 § miljöbalken (1998:808) ska den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar.

I avtalet som är tecknat mellan materialbolagen och Stockholms stads Trafik- och renhållningsnämnd anges att stationerna ska hållas tillgängliga och vara välskötta samt vara estetiskt tilltalande. De får inte orsaka olägenhet för människors hälsa i form av lukt, skadedjur eller buller. Stationerna ska städas vid behov, detta innebär att städning även kan ske på helger. Stationerna ska av allmänheten upplevas som rena och kunna användas utan risker och olägenheter på grund av nedskräpning eller annan orsak. Materialbolagen ansvarar för att behållare töms med sådan frekvens att de inte blir överfulla.

En gång per år storstädas stationerna. Detta innebär bland annat att behållarna lyfts upp, det rengörs under och mellan dem. Dessutom saneras behållarna på eventuellt klotter och nya informationsdekaler sätts upp där behovet finns.

Idag töms behållarna med en frekvens upp till sju dagar i veckan beroende på hur hårt belastad stationen är. Städning av stationerna sker alla dagar i veckan, beroende på behovet. Under 2012 har FTI fått in mellan 150 och 350 klagomål per månad. De flesta klagomålen gällde tömning av behållarna och städning runt stationerna.

Den civilrättsliga uppföljningen av avtalet sker av trafikkontoret. Trafikkontorets anställda som jobbar ute i fält rapporterar in avvikelser vid återvinningsstationerna. Avfallsavdelningen behandlar inkomna uppgifter och lägger in en anmodan direkt i FTI:s verksamhetssystem. FTI är enligt avtalet med

staden skyldiga att tömma och städa inom ett dygn efter anmodan inkommit i deras inrapporteringsystem. Under 2012 gjordes inrapporteringar vid 40 olika tillfällen.

Miljöförvaltningens kontroller av återvinningsstationer under år 2011 indikerade problem med tömning av plastbehållare i ytterstaden. En inspektionsrapport skickades till FTI den 23 november 2011. Miljöförvaltningen framförde att FTI har brister i sin egenkontroll. Den 25 januari 2012 yttrade sig FTI över miljöförvaltningens inspektionsrapport. FTI ansåg att miljöförvaltningens slutsatser är felaktiga. De framförde att antal tömningar utökades när behovet hade identifierats. Enligt FTI gör de egna löpande uppföljningar som utvärderas kontinuerligt.

Miljöförvaltningens tillsyn under 2012 fokuserade på 40 stationer i ytterstaden. Stationerna var utvalda främst utifrån tidigare anmärkningar men också för att få en geografisk spridning. Syftet med kontrollerna var att granska FTI:s uppföljningssystem framförallt gällande tömningsintervaller. För att kunna bedöma om tömningsfrekvenserna är tillräckliga kontrollerades stationerna sju dagar i rad under våren 2012. Miljöförvaltningen har anmärkt om behållare varit överfulla eller om stationen varit nedskräpad tre dagar i rad. Därefter kommunicerades inspektionsresultatet till FTI. Under hösten 2012 genomfördes uppföljande inspektioner för att kontrollera om FTI:s uppföljningssystem fungerar.

Resultat

Under vecka 12 år 2012 kontrollerades 40 återvinningsstationer i hela staden sju dagar i rad. Sammanlagt utfördes 280 inspektioner på 40 återvinningsstationer. Av de 40 inspekterade stationerna fick 19 stycken anmärkningar på skötsel och drift. Det största problemet, framförallt i de norra delarna av staden, var överfulla plastbehållare. Miljöförvaltningen konstaterade även att plastförpackningar utanför behållarna ofta blåser iväg och leder till nedskräpning av grönområden i närheten.

Den 19 april 2012 yttrade sig FTI över förvaltningens inspektionsrapport. De meddelade att entreprenören har kontaktats i sex fall angående missar av tömningen just den veckan. I fyra fall inkom FTI med ett åtgärdsförslag i form av utökade tömnings- resp. städningstillfällen. Den 9 september 2012 bekräftade FTI att åtgärdsförslagen är genomförda. I nio fall planerade FTI inga åtgärder, eftersom problemet som miljöförvaltningen konstaterade åtgärdades senare under samma dag. FTI framförde att plasttömningsintervallerna hade justerats på drygt 170 återvinningsstationer sedan april 2012.

Mellan torsdag den 6 september 2012 och onsdag den 12 september 2012 utförde miljöförvaltningen uppföljande inspektioner av de 40 stationerna. Bedömningarna byggde på samma grunder som vårens inspektioner.

- 22 stationer fick anmärkningar på skötsel och drift under hösten.
- Elva av dessa 22 stationer fick även anmärkningar under våren, dock beror anmärkningarna i vissa fall på andra orsaker än under våren.
- Vid fyra stationer konstaterades samma avvikelse som under våren, överfulla plastbehållare på en måndag.
- 13 stationer hade överfulla tidningsbehållare någon gång under veckan.
- Nio stationer hade överfulla plastbehållare minst en gång under veckan.
- Vid fyra stationer var metallbehållarna överfulla.
- Tre stationer hade överfulla pappersbehållare en eller flera dagar under veckan.
- 10 stationer fick anmärkning varken under vårens eller höstens inspektioner.
- Åtta stationer fick en anmärkning under våren, men inte under hösten.
- Elva stationer fick en anmärkning under hösten, men inte under våren.

Det största problemet vid höstens inspektioner var överfulla tidningsbehållare. En inspektionsrapport skickades till FTI.

Några exempel som visar överfulla tidningsbehållare:

Söndag, 9 september 2012, Schlytersvägen

Måndag, 10 september 2012, Långbroorg

Bilderna nedan visar hur återvinningsstationen på Tallkrogsplan såg ut mellan söndag och tisdag.

Söndag, 9 september 2012,
Tallkrogsplan

Måndag, 10 september 2012,
Tallkrogsplan

Tisdag, 11 september 2012,
Tallkrogsplan

Den 26 oktober 2012 yttrade sig FTI över miljöförvaltningens rapport. FTI planerar generellt inga åtgärder för det fall att den konstaterade avvikelserna åtgärdades på samma dag. En del av avvikelserna gällande överfulla plast-, pappers- och metallbehållare förklarades med enstaka missade tömningar av olika entreprenörer. Dessutom hade Pressreturs entreprenör ett tillfälligt problem med fordons- och personalbrist och viten har lagts på entreprenören av FTI. Detta medförde ett flertal problem med överfulla tidningsbehållare. FTI informerade även om att de märker en ökning av förpackningsmängderna pga. den nya differentierade taxan för avfall i Stockholms stad. Tömningsintervallen för plast- och pappersförpackningar kommer, enligt FTI, att förtätas fr.o.m. vecka 43.

Slutsatser och förvaltningens plan för tillsyn 2013

Miljöförvaltningen bedömer att FTI har brister i sin egenkontroll. Förvaltningen konstaterade att tömningen av stationerna håller en ojämn nivå. Flertalet missade tömningar tyder på en bristfällig uppföljning av entreprenörerna.

Vid fyra stationer har FTI utökat antalet tömningar resp. städningar efter miljöförvaltningens anmärkningar under våren. Uppföljningen under hösten visade att åtgärderna vid tre av dessa stationer har gett en förbättring.

Vid fyra stationer konstaterades samma avvikelse på samma veckodag vid både vårens och höstens inspektioner. FTI meddelade därefter att de inte planerade åtgärder gällande tömningen av stationerna. Förvaltningen kommer att intensifiera tillsynen av dessa stationer för att undersöka om avvikelserna som konstaterades vid både vårens och höstens inspektioner var tillfälliga.

Utöver det kommer ca 40 stationer att ingå i tillsynen under år 2013. Urvalet bygger dels på att områden inte kontrollerats under de senaste två åren, dels på FTI:s egen klagomålsstatistik.

Bilaga: Projektutskrift